

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Agentúra Ministerstva školstva SR pre štrukturálne fondy EÚ

Ministerstvo zdravotníctva SR

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	1 Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy
Opatrenie:	1.1 Premena tradičnej školy na modernú
Prijímateľ:	Základná škola s materskou školou kráľa Svätopluka Šintava
Názov projektu:	Šintava- moderná základná škola s veľkomoravskou tradíciou
Kód ITMS projektu:	26110130112
Aktivita, resp. názov seminára	1.1 Tvorba a inovácia vzdelávacieho programu školy

ZŠ s MŠ kráľa Svätopluka Šintava

Školský vzdelávací program ISCED 2

UČEBNÉ OSNOVY

SVET PRÁCE

Vypracované podľa: Štátneho vzdelávacieho programu SVET PRÁCE (Vzdelávacia oblasť :
Človek a svet práce) Príloha ISCED 2

Časový rozsah výučby: 8.ročník :1 hod.týždenne/33 hod.ročne

Vypracovala: Mgr.Zuzana Mrkvicová

1/ Charakteristika predmetu Svet práce

Predmet využíva poznatky žiakov, ktoré získali v prírodovedných predmetoch /ako je biológia a chémia/ a ďalej ich rozvíja novými poznatkami, pozorovaním a experimentovaním, rozvíja pracovné zručnosti, vytvára správne etické zásady a postoje vo vzťahu k prírode, k prírodným vedám, k prírodným zákonitostiam, umožňuje seberealizáciu žiaka a podporuje rozvoj jeho kreativity.

Predmet sprostredkúva žiakom poznatky o agrotechnike /postupe/ pestovania okrasných rastlín – interiérových a exteriérových, ich viazaní a aranžovaní. Vytvára základy pre ďalšie odborné štúdium, pre podnikateľské aktivity, ale aj pre aktívnu tvorbu a ochranu životného prostredia.

2/ Ciele učebného predmetu

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreatívite a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu.

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností / systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť/
- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznávaniu okrasných rastlín – interiérových a exteriérových
- osvojeniu si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní a rýchlí
- osvojeniu si základov aranžovania a viazania kvetov
- osvojeniu si hydroponického pestovania rastlín
- osvojeniu si poznatkov o pestovaní okrasných rastlín v obytných a pracovných priestoroch, v záhradách /na letničkových záhonoch, trvalkových záhonoch, v skalkách, terasách, balkónoch/
- zakladaniu trávnik a jeho údržba
- výsadbe okrasných drevín a ich ošetrovaní

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaniu pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní vonkajších okrasných rastlín
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní okrasných rastlín

3/ Výchovné a vzdelávacie stratégie

Výchovné a vzdelávacie stratégie vedú v tomto predmete k utváraniu týchto kľúčových kompetencií:

- pozitívnemu vzťahu k práci a zodpovednosti za kvalitu svojich výsledkov práce
- osvojeniu základných pracovných zručností a návykov v oblasti svete práce, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci
- vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku, rozvoj kreativity

- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávaniu a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia
- orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojení potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu
- k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

4/Kompetencie žiaka

Všeobecné (univerzálne) kompetencie:

1. schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
2. schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
3. schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
4. schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť,

Pracovné kompetencie žiaka

- používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky
- pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt
- využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoje i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste
- orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie

5/ Metódy a formy práce

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem vyučovania prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Pri vyučovaní budeme využívať individuálnu prácu žiakov, prácu vo dvojiciach, skupinovú, tímovú i projektovú.

Pri tvorbe projektov cieľom bude podpora samostatnej (skupinovej) tvorivej činnosti, aplikácia teoretických vedomostí a komunikatívnych zručností. Účelom je, aby žiaci preukázali poznatky a komunikatívne schopnosti vo verbálnej, písomnej a grafickej forme. Prezentácia projektov bude i formou

prehliadky projektov umiestnených v triede (na chodbe a pod.) ako propagácia praktickej tvorivej činnosti žiakov.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť budeme využívať motivačné metódy, ako je napr. motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia... . Expozičné metódy budeme využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Budeme klásť dôraz na dialogické slovné metódy ako napr. rozhovor, demonštračné metódy ako napr. pozorovanie, manipulácia s predmetmi (praktické činnosti), inštruktáž (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu). Významné miesto majú problémové metódy, ku ktorým patrí heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Budeme klásť zvýšený dôraz na prácu s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky.

Z aktivizujúcich metód sa bude vhodne využívať diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), situačná metóda (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), inscenačná metóda (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z organizačných foriem sa bude uplatňovať vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu) a práca v teréne...

Vo vyučovaní svet práce sa budú využívať poznatky, z ostatných vyučovacích predmetov, predovšetkým z fyziky, matematiky, informatiky, biológie a využívať sa budú aj prierezové témy.

6/ Kontrola a hodnotenie

Pri hodnotení sa bude posudzovať to, čo žiaci ovládajú, nie čo sa im nedarí. Pri kontrole a hodnotení žiakov sa budú používať postupy zabezpečujúce konkrétne a objektívne hodnotenie.

Žiaci budú v predmete svet práce hodnotení vymenovanými formami za stanovených podmienok:

- 1) Verbálnou formou - kontrola úrovne osvojenia poznatkov žiakom ústnym prezentovaním jeho vedomostí na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom. Odporúča sa uplatniť postup verbálnych odpovedí 2 žiakov v časovom limite cca. 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.
- 2) Písomnou formou - kontrola a hodnotenie osvojenia základných poznatkov prostredníctvom:
  - a) Písomná previerka – kontrola pripravenosti a osvojenia poznatkov žiakom alebo skupiny žiakov písomnou formou z posledných tém vysvetleného učiva. Odporúča sa uplatniť postup zadania otázok učiteľom ústnou alebo písomnou formou v rozsahu 3 až 6 otázok s časovým limitom 5 až 15 minút. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií :

100% - 90% *výborný*
89% - 75% *chválitebný*
74% - 50% *dobrý*
49% - 25% *dostatočný*
24% - 0% *nedostatočný*

b/ Test - na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 20 až 40 min v rozsahu 10 – 20 otázok zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa predchádzajúcich kritérií :

Praktickými aktivitami - je vhodné *slovné hodnotenie praktických zručností* (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je *slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka*.

- 3) Preverovať úroveň *samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom* formou hodnotenia *správ zo samostatných pozorovaní* podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.
- 4) Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom *prezentácie projektov*.

Hlavným kritériom hodnotenia žiaka bude :

- individuálne zlepšenie : vo vedomostiach, kognitívnych a psychomotorických schopnostiach, v snahe o lepšie výkony,
- v zručnostiach pri príprave a realizácii experimentov a vysvetlení nimi simulovaných fyzikálnych javov,
- aktivity a tvorivosti pri riešení zadaných úloh,
- systematická príprava na vyučovanie,

Hodnotenie vymedzíme na tieto okruhy :

1. rozvoj praktických schopností a zručností .
2. Osvojenie si vedomostí.
3. Osobnosť žiaka (s upriamením sa aj na to, s akými podmienkami vstupuje do učebnej činnosti).

Hodnotenie žiakov sa uskutoční klasifikáciou v rozsahu päťstupňovej klasifikačnej stupnice známkami 1 až 5.

7/ Obsah vzdelávania

Vzdelávací obsah je rozdelený do 4 tematických celkov:

1. Náradie a pomôcky – 3 hod.
2. Kvetinárstvo – 5 hod.
3. Hydroponické pestovanie rastlín – 3 hod.
4. Viazáčstvo a aranžovanie rastlín – 5 hod.

Vzdelávací obsah je rozdelený do 3 tematických celkov:

1. Okrasné záhradníctvo - 9 hod.
2. Skalka – 5 hod.
3. Trávnik – 3.hod

8/ Učebné zdroje.

Učebnými zdrojmi pri výučbe predmetu Svet práce sú: učebnice, odborné časopisy, encyklopédie a odborná literatúra, internet a manuály. Prínosom pri vyučovaní je používanie meotaru, PC, internetu a prezentácii na IKT. Bezpochyby má prínos aj využívanie názorných učebných prostriedkov (modely, obrazy, fotografie, ...)

9/ Prierezové témy:

- osobnostný a sociálny rozvoj
- ochrana života a zdravia
- enviromentálna výchova
- tvorba projektu a prezentačných zručností

Okrem uvedených prierezových tém odporúčame implementovať do vzdelávacieho procesu Globálne rozvojové vzdelávanie a Finančnú gramotnosť.

- **Globálne rozvojové vzdelávanie** sa venuje problematike Miléniových rozvojových cieľov OSN: Odstrániť extrémnu chudobu a hlad, Dosiahnuť základné vzdelanie pre všetkých, Presadzovať rovnosť mužov a žien a posilniť rolu žien v spoločnosti, Znížiť detskú úmrtnosť , Zlepšiť zdravie matiek, Bojovať s HIV/AIDS, maláriou a ďalšími chorobami, Zaisťiť udržateľný stav životného prostredia (pitná voda, kvalita života), Budovať svetové partnerstvo pre rozvoj
- **Finančná gramotnosť** vychádza z Národného štandardu finančnej gramotnosti verzie 1.0 a venuje sa problematike nasledujúcich tém: Človek vo sfére peňazí, Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí , Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb príjem a práca, Plánovanie a hospodárenie s peniazmi , Úver a dlh, Sporenie a investovanie , Riadenie rizika a poistenie.

Učebné osnovy

tematický celok	počet hodín	téma /obsahový štandard	vzdelávacie výstupy/ výkonový štandard
1.Náradie a pomôcky	3	<p>Základné ručné náradie Poznať a vedieť používať základné ručné náradie: vysadzovacia lopatka, vysadzovací kolík, prepichovací kolík, záhradnícke nožnice, malé hrabličky, malá lopatka.</p> <p>Náradie na spracovanie pôdy Poznať a vedieť používať náradie na spracovanie pôdy, kyprenie pôdy: rýľ, motyka, hrable, rycie vidly.</p> <p>Pomôcky pri pestovaní rastlín Poznať materiál a pomôcky pre hydroponické pestovanie rastlín, kanvy na zalievanie, rozprašovače .</p>	<p><i>Žiaci poznajú:</i> – funkciu a spôsob použitia základných druhov náradia a pomôcok. - náradie na základné spracovanie a ošetrovanie pôdy počas vegetácie</p> <p><i>Žiaci vedia:</i> – používať základné ručné náradie pri pestovaní rastlín - vysadiť okrasnú rastlinu</p>
2.Kvetinárstvo	5	<p>Význam a rozdelenie okrasných rastlín z hľadiska tvorby a estetizácie životného prostredia.</p> <p>Črepníkové rastliny Charakteristika, rozdelenie, poznávanie jednotlivých druhov, pestovanie, ošetrovanie, nároky na rozmnožovanie a životné podmienky.</p> <p>Praktická činnosť Praktickou činnosťou získať zručnosti pri presádzaní a ošetrovaní črepníkových rastlín a pri ich rozmnožovaní, pestovaní a ošetrovaní.</p>	<p><i>Žiaci poznajú:</i> – význam okrasných rastlín z hľadiska životného prostredia - najznámejšie odborné názvy črepníkových rastlín</p> <p><i>Žiaci vedia:</i> – rozdelenie okrasných rastlín, - pestovať, ošetrovať a rozmnožovať črepníkové rastliny</p> <p><i>Žiaci poznajú:</i> – a vedia odborne pomenovať črepníkové rastliny., - funkciu a spôsob použitia základných druhov náradia a pomôcok, - náradie na základné spracovanie a ošetrovanie pôdy počas vegetácie.</p>

tematický celok	počet hodín	téma /obsahový štandard	vzdelávacie výstupy/ výkonový štandard
			<p><i>Žiaci vedia:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pestovať, ošetrovať a rozmnožovať črepníkové rastliny, poznať ich nároky na stanovište, - využívať pracovné prostredie a udržiavať poriadok počas práce, dodržiavať bezpečnosť pri práci a hygienické zásady.
3.Hydroponické pestovanie rastlín	3	<p>Hydropónia Čo je hydroponia, potreby na hydroponické pestovanie, nádoby, substrát, živný roztok, vhodné črepníkové rastliny.</p> <p>Praktická činnosť Praktickou činnosťou získať zručnosti pri pestovaní rastlín a osvojiť si Pokúsiť sa vysadiť rastlinu do hydroponickej nádoby.</p>	<p><i>Žiaci poznajú:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -pojem hydroponia, potreby na hydroponiu, poznať výhody hydroponického pestovania rastlín, vedieť zvoliť rastlinu na hydroponické pestovanie <p><i>Žiaci vedia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pestovať hydroponickú rastlinu v živnom roztoku. - využívať pracovné prostredie a udržiavať poriadok počas práce - dodržiavať bezpečnosť pri práci a hygienické zásady
4.Viazačstvo a aranžovanie kvetov	5	<p>Základy aranžovania a väzby kvetov Význam aranžovania kvetov, pomôcky na aranžovanie, estetizácia prostredia.</p> <p>Výber a úprava materiálu Výber a úprava rastlinného materiálu, výber nádoby, zber a sušenie rastlín na aranžovanie.</p> <p>Praktická činnosť Získať zručnosť pri viazaní a aranžovaní rastlín</p>	<p><i>Žiaci poznajú:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - základné pravidlá aranžovania a väzby kvetov, poznať vhodný materiál, úpravu rastlín a ostatného materiálu. <p>Získané vedomosti vedieť uplatniť pri vytváraní jesenného, vianočného a jarného aranžovania.</p> <p>Vedieť hodnotiť výber materiálu a výsledok vlastnej práce.</p>

tematický celok	počet hodín	téma /obsahový štandard	vzdelávacie výstupy/ výkonový štandard
5. Okrasné záhradníctvo	9	<p>Okrasné rastliny Význam a rozdelenie okrasných rastlín.</p> <p>Okrasné kvetiny Rozdelenie: jednoročné, dvojročné, trvalky, cibulové a hlúznaté kvetiny. Požiadavky jednotlivých rastlín na prostredie. Pestovanie, generatívne a vegetatívne rozmnožovanie okrasných kvetín. Rýchlenie okrasných kvetín.</p> <p>Okrasné dreviny Rozdelenie: ihličnaté, listnaté, opadavé, vždyzelené, stromy a kry. Výber stanovišťa a vhodných druhov okrasných drevín. Pestovanie, ošetrovanie, generatívne a vegetatívne rozmnožovanie okrasných drevín.</p> <p>Praktická činnosť Príprava pôdy, výsadba, ošetrovanie okrasných rastlín. Získať zručnosti pri pestovaní, ošetrovaní a rozmnožovaní okrasných rastlín.</p>	<p>Poznať jednotlivé skupiny okrasných rastlín a ich typických zástupcov.</p> <p>Vedieť rozmnožovať okrasné rastliny – vegetatívne aj generatívne, poznať požiadavky jednotlivých rastlín na prostredie a vedieť ich dopestovať a ošetrovať.</p> <p>Pestovaním rastlín prispieť k osvojeniu si jednotlivých pestovateľských postupov.</p> <p>Vedieť vybrať vhodné okrasné rastliny na určené miesto.</p>

tematický celok	počet hodín	téma /obsahový štandard	vzdelávacie výstupy/ výkonový štandard
6.Skalka	5	<p>Príprava skalničkového záhona Výber vhodného miesta na skalku, základné pravidlá pri vytváraní skalničkového záhona.</p> <p>Pestovanie okrasných rastlín v skalke Okrasné rastliny vhodné do skalky, poznávanie, pomenovanie, zásady ich pestovania a ošetrovania.</p> <p>Praktická činnosť Získať zručnosti pri ošetrovaní trvalých skalničiek.</p>	<p>Vedieť využiť všetky doterajšie vedomosti a zručnosti pri výstavbe a zakladaní skalky</p> <p>Vysadené rastliny poznať, vedieť ošetrovať a pestovať</p>
7.Trávnik	3	<p>Zakladanie trávniku Príprava pozemku, vyčistenie terénu, príprava pôdy, sejba.</p> <p>Ošetrovanie trávniku Zalievanie, kosenie, hrabanie, hnojenie, odburiňovanie trávniku</p>	<p>Poznať základné pravidlá zakladania trávniku.</p> <p>Poznať základné druhy tráv.</p> <p>Vedieť ošetrovať trávnik, získať zručnosti pri práci s náradím, bezpečnosť pri práci.</p>